

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	2
Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	3
Note 3 - Segmentrapportering	4
Note 4 - Kapitaldekning	6
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	8
Note 6 - Tap på utlån og garantier	9
Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier	10
Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement	11
Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	12
Note 10 - Netto renteinntekter	13
Note 11 - Andre driftskostnader	14
Note 12 - Øvrige eiendeler	15
Note 13 - Annen gjeld	16
Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital	17
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	18
Note 16 - Likviditetsrisiko	20

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015. Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Sparebank1 SMN -konsernet har to typer pensjonsavtaler - ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsavtale. For ytterligere beskrivelse av de ulike pensjonsordningene, se note 25 i årsrapporten for 2015.

Konsernets pensjonsforpliktelser regnskapsføres i henhold til IAS 19R. Estimatavvik føres derfor direkte mot egenkapitalen og presenteres under andre inntekter og kostnader.

Ytelsesordningen ble besluttet avvirket i styremøte 21. oktober 2016. Ansatte i ytelsesordningen vil gå over på innskuddsbasert pensjon fra første januar 2017, dette vil medføre en reduksjon i pensjonsforpliktelsen som vil gi en engangsgevinst estimert til 85 millioner for morbank og 91 millioner for konsern i regnskapet for fjerde kvartal. Oppdaterte forutsetninger for beregning av forpliktelsen vil ha motsatt effekt på forpliktelsen med 54 millioner for morbank og 59 millioner for konsern. Begge disse effektene vil bli inkludert i regnskapet for fjerde kvartal.

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

Eiendeler og gjeld relatert til selskapet Brannstasjonen SMN AS er klassifisert som holdt for salg fra første kvartal 2016 basert på konsernledelsen og styrets godkjenning av salget av selskapet, samt at prosessen nå er kommet så langt at det er høyst sannsynlig at salget vil være gjennomført innen 12 måneder. Brannstasjonen SMN AS ble stiftet i 2012 etter at SMN kjøpte Kongensgt 2 som tidligere var brannstasjon. Formålet med kjøpet var å utvikle eiendommen til eget bruk da det på dette tidspunktet var plassbehov drevet av vekststrategi og etablering av kredittkortselskapet samt behov for å integrere SMN Regnskapshuset i bankens hovedkontor. I ettertid har det vist seg at plassbehovet likevel ikke er tilstede som følge av at digitalisering gir betydelige effektiviseringsgevinster på sikt. Aksjene i Brannstasjonen SMN AS, hvor eiendommen gnr. 401 bnr 383 ("Brannstasjonen") var det vesentligste aktiva, ble overdratt til Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS med virkning fra og med 1.10.2016. Salget av aksjene vil medføre en gevinst på 7 millioner kroner for konsernet som blir innregnet i fjerde kvartal 2016.

30.9.16 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Selskapets resultat	Eierandel
Mavi XV AS konsern	13	0	1	-2	-1	100 %
Brannstasjonen SMN AS	204	11	1	-3	-2	100 %
Sum Holdt for salg	217	11	2	-5	-3	

Note 3 - Segmentrapportering

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 30. september 2016

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1		SB 1	SB 1	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/elim	Total
			Markets	EM 1	Finans MN	Regnskaps- huset SMN				
Netto renteinntekter	679	703	-7	3	135	0	-	-	-123	1.391
Renter av anvendt kapital	34	28	-	-	-	-	-	-	-61	-
Sum renteinntekter	713	731	-7	3	135	0	-	-	-184	1.391
Netto provisjons- og andre inntekter	513	148	153	327	-9	172	-	-	-45	1.260
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	10	59	-	-	-	220	79	346	713
Sum inntekter	1.227	889	205	330	126	172	220	79	117	3.365
Sum driftskostnader	602	264	195	271	43	139	-	-	7	1.521
Resultat før tap	625	625	10	59	83	33	220	79	109	1.844
Tap på utlån, garantier m.v.	10	398	4	-	9	-	-	-	-3	417
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	615	227	6	59	75	33	220	79	113	1.427
EK avkastning *)	13,5 %	4,1 %								11,0 %
Balanse										
Utlån til kunder	91.655	38.312	-	-	5.170	-	-	-	-676	134.462
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-33.021	-1.872	-	-	-	-	-	-	0	-34.893
Individuell nedskrivning utlån	-24	-522	-	-	-10	-	-	-	-2	-558
Gruppenedskrivning utlån	-95	-279	-	-	-18	-	-	-	1	-391
Andre eiendeler	203	47	1.636	323	9	213	1.590	1.181	35.995	41.196
Sum eiendeler	58.718	35.686	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.317	139.815
Innskudd fra og gjeld til kunder	34.911	31.441	-	-	-	-	-	-	-63	66.290
Annen gjeld og egenkapital	23.807	4.245	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.380	73.526
Sum egenkapital og gjeld	58.718	35.686	1.636	323	5.151	213	1.590	1.181	35.317	139.815

Konsern 30. september 2015

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1			SB1		BN	Øvrige/elim	Total
			Markets	EM 1	Finans MN	Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen			
Netto renteinntekter	672	685	-2	2	112	-0	-	-	-70	1.399
Renter av anvendt kapital	37	44	-	-	-	-	-	-	-81	-
Sum renteinntekter	709	729	-2	2	112	-0	-	-	-151	1.399
Netto provisjons- og andre inntekter	530	135	25	282	24	153	-	-	19	1.168
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	11	31	-	-	-	183	31	93	349
Sum inntekter	1.239	874	55	284	136	153	183	31	-39	2.917
Sum driftskostnader	565	258	118	244	68	127	-	-	36	1.416
Resultat før tap	674	617	-63	39	68	26	183	31	-74	1.501
Tap på utlån, garantier m.v.	6	100	-	-	5	-	-	-	1	112
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	668	517	-63	39	63	26	183	31	-76	1.388
EK avkastning *)	16,2 %	12,9 %								11,5 %
Balanse										
Utlån til kunder	83.077	37.781	-	-	4.199	-	-	-	1.124	126.180
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-29.993	-1.269	-	-	-	-	-	-	-1	-31.263
Individuell nedskrivning utlån	-24	-158	-	-	-7	-	-	-	-2	-191
Gruppenedskrivning utlån	-90	-218	-	-	-17	-	-	-	-0	-326
Andre eiendeler	140	9	1.316	281	14	137	1.453	1.145	30.341	34.836
Sum eiendeler	53.109	36.144	1.316	281	4.189	137	1.453	1.145	31.462	129.237
Innskudd fra og gjeld til kunder	33.449	29.567	-	-	-	-	-	-	604	63.620
Annen gjeld og egenkapital	19.660	6.578	1.316	281	4.189	137	1.453	1.145	30.858	65.617
Sum egenkapital og gjeld	53.109	36.144	1.316	281	4.189	137	1.453	1.145	31.462	129.237

*) Fra og med tredje kvartal 2014 er regulatorisk kapital lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i PM og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 14,5 prosent for å være i tråd med bankens kapitalplan

	Januar-September	
	2016	2015
**) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler inkl. holdt for salg (mill. kr)		
Kursgevinst/utbytte på aksjer	110	79
Obligasjoner og derivater	158	-73
Endret verdsettelsesmodell fastrentelån	-	-64
Valuta- og renteforretninger Markets	99	82
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	368	24
SpareBank 1 Gruppen	220	183
SpareBank 1 Boligkreditt	9	65
SpareBank 1 Næringskreditt	20	22
BN Bank	79	31
SpareBank 1 Kredittkort	20	15
Selskaper eid av SpareBank 1 SMN Invest	19	13
Andre selskaper	-22	-3
Sum avkastning på eierinteresser	346	326
Sum	713	349

Note 4 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretakporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode.

Per 30. september 2016 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk buffer 1,5 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,5 prosent. Motsyklisk buffer økte fra 1,0 prosent til 1,5 prosent med virkning fra 30. juni 2016.

Fra første oktober 2016 inntreffer differensierte satser på motsyklisk buffer hvor 1,5 prosent opprettholdes for engasjementer i Norge. For engasjementer i andre land benyttes den motsykliske kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats.

I forbindelse med endrede krav til betingelsene for fondsobligasjoner, vil de fondsobligasjonene som ikke tilfredsstiller de nye kravene over tid ikke kunne telle med som øvrig kjernekapital. Obligasjonene vil være gjenstand for en nedtrapping med 40 prosent i 2016 og 10 prosent deretter. SpareBank 1 SMN hadde per 30. september 2016 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens rene kjernekapitaldekning faller under 5,125 prosent.

Morbanken beregner kapitalkrav vedrørende operasjonell risiko etter sjablongmetoden. Datterselskaper beregnes etter basismetoden.

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16	(mill. kr)	30.9.16	30.9.15	31.12.15
2.597	2.597	2.597	Eierandelskapital	2.597	2.597	2.597
-0	-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital	-2	-0	-21
895	895	895	Overkursfond	895	895	895
3.790	3.122	3.790	Utjevningfond	3.791	3.122	3.790
4.105	3.619	4.105	Grunnfondskapital	4.105	3.619	4.105
292	-	-	Avsatt utbytte	-	-	292
40	-	-	Avsatt gaver	-	-	40
279	139	221	Fond for urealiserte gevinster	233	148	290
-	-	5	Annen egenkapital	1.679	1.660	1.597
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser	411	295	318
-	1.294	1.179	Periodens resultat	1.185	1.119	-
11.998	11.666	12.792	Sum balanseført egenkapital	14.893	13.455	13.904
-447	-447	-475	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-758	-679	-662
-	-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	119	179	264
-332	-	-	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-	-	-332
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-411	-295	-318
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	211	49	132
-93	-4	-93	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-94	-	-43
-	-1.294	-1.179	Periodens resultat	-1.185	-1.119	-
-	992	823	Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen (70 prosent etter skatt av konsernresultat)	830	817	-
-33	-32	-30	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-51	-49	-55
-164	-199	-146	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-205	-277	-239
-	-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-453	-428	-458
10.928	10.682	11.693	Sum ren kjernekapital	12.895	11.652	12.192
950	950	950	Hybridkapital	1.363	1.311	1.310
495	496	487	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	487	496	495
-	-	-	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-9	-9	-9
12.373	12.128	13.129	Sum kjernekapital	14.736	13.451	13.988

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16	(mill. kr)	30.9.16	30.9.15	31.12.15
Tilleggs kapital utover kjernekapital						
1.000	1.000	1.000	Ansvarlig kapital	1.644	1.692	1.647
786	786	673	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	673	786	786
-43	-43	-43	Direkte, indirekte og syntetiske investeringer i selskaper i finansiell sektor	-43	-43	-43
1.743	1.743	1.631	Sum tilleggs kapital	2.275	2.435	2.390
14.116	13.871	14.760	Netto ansvarlig kapital	17.011	15.886	16.378
Minimumskrav ansvarlig kapital						
1.027	1.062	1.025	Engasjement med spesialiserte foretak	1.166	1.262	1.213
1.049	981	1.068	Engasjement med øvrige foretak	1.107	1.058	1.105
1.093	1.136	1.141	Engasjement med massemarked eiendom	1.602	1.551	1.557
157	174	155	Engasjement med massemarked SMB	164	186	167
38	15	36	Engasjement med massemarked øvrig	38	15	40
1.221	1.155	1.240	Egenkapitalposisjoner IRB	3	0	0
4.585	4.524	4.665	Sum kredittrisiko IRB	4.080	4.073	4.082
64	93	18	Gjeldsrisiko	19	94	64
-	-	-	Egenkapitalrisiko	10	10	10
-	-	-	Valutarisiko	1	0	-
316	316	334	Operasjonell risiko	479	457	457
922	911	968	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.828	1.827	1.805
53	55	48	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	88	92	106
-	-	-	Overgangsordning	723	533	634
5.939	5.899	6.033	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.228	7.087	7.157
74.243	73.732	75.407	Beregningsgrunnlag	90.353	88.586	89.465
3.341	3.318	3.393	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.066	3.986	4.026
Bufferkrav						
1.856	1.843	1.885	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.259	2.215	2.237
2.227	2.212	2.262	Systemrisikobuffer, 3,0 prosent	2.711	2.658	2.684
742	737	1.131	Motsykliskbuffer, 1,5 prosent (1,0 prosent)	1.355	886	895
4.826	4.793	5.278	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	6.325	5.758	5.815
2.761	2.571	3.021	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	2.505	1.908	2.351
Kapitaldekning						
14,7 %	14,5 %	15,5 %	Ren kjernekapitaldekning	14,3 %	13,2 %	13,6 %
16,7 %	16,4 %	17,4 %	Kjernekapitaldekning	16,3 %	15,2 %	15,6 %
19,0 %	18,8 %	19,6 %	Kapitaldekning	18,8 %	17,9 %	18,3 %
9,1 %	9,1 %	9,2 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,1 %	6,7 %	6,7 %

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16	(mill. kr)	30.9.16	30.9.15	31.12.15
8.515	8.159	9.419	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	9.607	8.313	8.674
1.485	1.297	1.359	Havbruk	1.738	1.581	1.807
2.387	2.224	2.692	Industri og bergverk	2.977	2.517	2.675
3.141	3.232	3.160	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.684	3.707	3.598
2.482	2.768	2.276	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.482	2.940	2.666
6.043	6.073	5.027	Sjøfart og offshore	5.027	6.097	6.066
14.377	14.130	13.704	Eiendomsdrift	13.761	14.142	14.346
2.019	1.880	2.534	Forretningsmessig tjenesteyting	2.174	1.698	1.777
2.859	3.021	3.311	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.893	3.509	3.355
192	205	255	Offentlig forvaltning	269	225	211
1.458	2.569	1.533	Øvrige sektorer	1.463	2.587	1.477
44.958	45.558	45.270	Sum næring	47.074	47.315	46.653
78.575	76.868	84.650	Lønnstakere	87.388	78.864	80.725
123.533	122.426	129.920	Sum utlån inkl. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	134.462	126.180	127.378
31.944	29.894	32.930	Herav Boligkreditt	32.930	29.894	31.944
1.460	1.369	1.963	Herav Næringskreditt	1.963	1.369	1.460
90.129	91.163	95.027	Brutto utlån til kunder	99.569	94.917	93.974
174	182	546	- Individuelle nedskrivninger	558	191	183
358	308	373	- Nedskrivning på grupper av utlån	391	326	376
89.596	90.673	94.108	Netto utlån til kunder	98.619	94.400	93.415

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank

Tap på utlån og garantier (mill. kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-0	374	373	0	18	19	2	9	11
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	-	15	15	-	30	30	-	80	80
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	7	7	13	6	51	57	7	58	65
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	6	5	11	4	1	5	8	4	12
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	3	2	5	4	1	5	6	3	9
Sum tap på utlån og garantier	10	398	408	6	100	106	11	148	159

Konsern

Tap på utlån og garantier (mill. kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-0	378	377	0	19	19	3	9	11
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	3	13	15	1	30	31	2	80	82
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere er nedskrevet	7	7	15	7	53	60	8	59	67
+ Konstaterte tap på engasjement som tidligere ikke er nedskrevet	10	5	15	7	3	10	13	7	21
- Inngang på tidligere nedskrevne utlån, garantier m.v.	4	2	5	6	2	8	8	4	12
Sum tap på utlån og garantier	16	401	417	10	102	112	18	151	169

Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.	28	148	176	25	140	165	25	140	165
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	7	7	13	6	51	57	7	58	65
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	3	20	23	2	29	31	2	40	43
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	2	5	7	1	4	5	1	21	22
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	4	399	403	7	95	102	12	85	96
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden *)	24	525	549	24	159	183	28	148	176

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 3,3 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill.kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	90	268	358	90	188	278	90	188	278
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	-	15	15	-	30	30	-	80	80
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	90	283	373	90	218	308	90	268	358

Konsern

Individuelle nedskrivninger (mill. kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån, garantier, m.v. per 1.1.	31	153	184	27	146	173	27	146	173
- Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	7	7	15	7	53	60	8	59	67
- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	4	21	25	3	29	32	3	42	46
+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	2	6	7	1	4	5	1	21	22
+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	5	404	410	9	96	106	14	87	102
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden *)	27	535	562	27	165	192	31	153	184

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 3,3 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'

Gruppenedskrivninger (mill. kr)	Januar-September								
	2016			2015			2015		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 1.1.	96	281	376	94	201	295	94	201	295
Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån, garantier m.v.	3	13	15	1	30	31	2	80	82
Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier ved utløp av perioden	98	293	391	95	231	326	96	281	376

Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank

Misligholdte utlån (mill. kr)	30.9.16			30.9.15			31.12.15		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Brutto mislighold over 90 dager ^{*)}	149	30	178	149	35	184	133	38	171
- Individuelle nedskrivninger	14	17	31	15	10	25	15	8	23
Netto misligholdte utlån	134	13	147	134	25	160	119	30	148
Avsetningsgrad	10 %	56 %	17 %	10 %	28 %	13 %	11 %	22 %	13 %
Andre tapsutsatte engasjement									
Tapsutsatte engasjement (ikke misligholdt)	26	1.318	1.345	16	422	438	45	341	387
- Individuelle nedskrivninger	9	509	518	10	149	159	13	139	152
Netto andre tapsutsatte engasjement	17	810	826	7	272	279	32	202	234
Avsetningsgrad	36 %	39 %	39 %	58 %	35 %	36 %	29 %	41 %	39 %

^{*)} Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per tredje kvartal

Konsern

Misligholdte utlån (mill. kr)	30.9.16			30.9.15			31.12.15		
	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt	Privat- marked	Nærings- liv	Totalt
Brutto mislighold over 90 dager ^{*)}	177	44	221	169	50	218	155	50	205
- Individuelle nedskrivninger	18	18	35	18	11	29	17	9	26
Netto misligholdte utlån	160	26	186	151	39	190	138	41	179
Avsetningsgrad	10 %	41 %	16 %	10 %	22 %	13 %	11 %	18 %	13 %
Andre tapsutsatte engasjement									
Tapsutsatte engasjement (ikke misligholdt)	26	1.334	1.360	17	431	448	49	350	399
- Individuelle nedskrivninger	9	517	526	10	154	164	14	144	158
Netto andre tapsutsatte engasjement	17	817	833	7	277	284	34	206	241
Avsetningsgrad	36 %	39 %	39 %	57 %	36 %	37 %	30 %	41 %	40 %

^{*)} Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per tredje kvartal

Note 9 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16	(mill. kr)	30.9.16	30.9.15	31.12.15
2.541	2.450	2.805	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	2.805	2.450	2.541
674	553	229	Havbruk	229	553	674
2.518	1.870	1.481	Industri og bergverk	1.481	1.870	2.518
2.164	2.372	2.148	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	2.148	2.372	2.164
4.116	3.416	3.365	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.365	3.416	4.116
1.994	1.928	1.675	Sjøfart og offshore	1.675	1.928	1.994
4.295	4.535	5.325	Eiendomsdrift	5.104	4.347	4.099
4.836	5.038	5.216	Forretningsmessig tjenesteyting	5.216	5.038	4.836
4.643	4.657	5.062	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4.623	4.218	4.138
7.221	6.358	8.419	Offentlig forvaltning	8.419	6.358	7.221
1.755	2.922	1.992	Øvrige sektorer	1.555	2.894	1.454
36.756	36.097	37.715	Sum næring	36.618	35.442	35.754
28.336	28.178	29.672	Lønnstakere	29.672	28.178	28.336
65.091	64.276	67.387	Sum innskudd	66.290	63.620	64.090

Note 10 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern			
Januar-September			Januar-September			
2015	2015	2016	(mill. kr)	2016	2015	2015
			Renteinntekter			
112	82	92	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	37	30	43
3.447	2.633	2.235	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	2.417	2.796	3.669
304	233	213	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	211	233	304
1	1	-	Andre renteinntekter	14	11	16
3.865	2.949	2.539	Sum renteinntekter	2.680	3.069	4.031
			Rentekostnader			
147	116	114	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	114	116	148
968	766	488	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	476	751	949
840	635	535	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	535	635	840
149	112	109	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	110	112	149
3	2	2	Andre rentekostnader	10	16	20
54	41	44	Avgift Sparebankenes sikringsfond	44	41	54
2.161	1.671	1.292	Rentekostnader og lignende kostnader	1.289	1.670	2.159
1.703	1.277	1.248	Netto renteinntekter	1.391	1.399	1.872

Note 11 - Andre driftskostnader

Morbank				Konsern		
Januar-September				Januar-September		
2015	2015	2016	(mill. kr)	2016	2015	2015
588	440	439	Personalkostnader	908	814	1.093
194	161	157	IT-kostnader	195	193	240
18	13	13	Porto og verditransport	17	16	22
55	34	38	Markedsføring	68	65	96
41	31	31	Ordinære avskrivninger	73	79	104
123	90	91	Driftskostnader faste eiendommer	78	75	100
68	46	49	Kjøpte tjenester	75	68	105
129	76	80	Øvrige driftskostnader	107	106	171
1.217	890	898	Sum driftskostnader	1.521	1.416	1.931

Note 12 - Øvrige eiendeler

Morbank				Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16 (mill. kr)		30.9.16	30.9.15	31.12.15
33	-	33	Utsatt skattefordel	184	169	187
133	129	124	Varige driftsmidler	925	1.043	1.031
23	47	22	Opptjente ikke motatte inntekter	53	41	39
3	16	1.165	Fordringer verdipapirer	1.657	251	200
124	6	124	Pensjoner	125	6	125
95	74	87	Andre eiendeler	386	348	381
411	272	1.556	Sum øvrige eiendeler	3.331	1.859	1.962

Note 13 - Annen gjeld

Morbank			Konsern		
31.12.15	30.9.15	30.9.16 (mill. kr)	30.9.16	30.9.15	31.12.15
-	34	0	22	48	21
420	192	292	351	241	459
13	10	13	13	10	13
70	51	73	331	23	303
78	87	95	95	87	78
25	17	25	31	32	31
46	43	75	75	43	46
6	3	4	51	48	39
61	-	605	940	157	145
-	-	-	176	362	394
150	255	226	267	291	204
868	691	1.409	2.353	1.342	1.734

Note 14 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Konsern

Endring i verdipapirgjeld (mill. kr)	30.9.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	36.206	7.066	3.454	-1.420	34.014
Verdijusteringer	655	-	-	-120	775
Påløpte renter	263	-	-	-102	365
Totalt	37.124	7.066	3.454	-1.642	35.154

Endring i ansvarlig lånekapital (mill. kr)	30.9.16	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.15
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.762	43	-	59	1.660
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	300	-	-	-	300
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	1.400	-	-	-	1.400
Verdijusteringer	77	-	-	-12	89
Påløpte renter	11	-	-	-3	14
Totalt	3.550	43	-	44	3.463

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskasseveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2016:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	70	5.419	-	5.489
- Obligasjoner og sertifikater	1.936	14.962	-	16.898
- Egenkapitalinstrumenter	622	-	505	1.127
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	3.771	3.813
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	42	-	84	126
Sum eiendeler	2.670	20.423	4.359	27.453
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	58	4.947	-	5.004
- Egenkapitalinstrumenter	174	6	-	180
Sum forpliktelser	231	4.953	-	5.184

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 30. september 2015:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	64	7.448	-	7.513
- Obligasjoner og sertifikater	1.697	12.732	-	14.430
- Egenkapitalinstrumenter	613	-	572	1.184
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.706	4.749
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	36	36
Sum eiendeler	2.374	20.223	5.314	27.912
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	64	5.421	-	5.486
Sum forpliktelser	64	5.421	-	5.486

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. september 2016:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.16	4.405	574	108	5.087
Tilgang	377	24	28	429
Avhending	-991	-70	-3	-1.077
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-20	-22	-49	-79
Utgående balanse 30.9.16	3.771	505	84	4.359

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 30. september 2015:

(mill. kr)	Fastrentelån	Aksjer til virkelig verdi over resultatet	Aksjer tilgjengelig for salg	Sum
Inngående balanse 1.1.15	3.277	625	35	3.937
Tilgang	2.044	9	3	2.056
Avhending	-599	-61	-2	-662
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	48	-2	-	47
Endring verdsettelsesmodell fastrentelån	-64	-	-	-64
Utgående balanse 30.9.15	4.706	572	36	5.314

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil.

Konsernet reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. Det foreligger beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse. Konsernet har som mål å kunne overleve i tolv måneder i ordinær drift uten tilgang på ny ekstern finansiering.

Gjennomsnittlig restløpetid på porteføljen av senior obligasjonslån og OMF var 2,82 år ved utgangen av tredje kvartal 2016. Samlet LCR var 138 prosent ved utgangen av tredje kvartal og gjennomsnittlig samlet LCR var 122 prosent i kvartalet. LCR i norske kroner og euro var henholdsvis 87 og 426 prosent ved utgangen av kvartalet.